

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

— sigurno rastu male stvari, a stoga i sve pokvare. —

Izlazi svakog utorka i petka
 12 K u obće
 6 K za seljake
 3 K za pol. godine
 1 K za četvrt. godine
 1 K za osam dana
 1 K za dva dana
 1 K za jedan dan

Redukcija se nalazi u slici
 Gleda: hr. 5 te prima stranke
 osim nečije i svaka svaki dan
 od 11—12 sati prije početka

Članovi: računa br. 347-148
 Telefon: listara broj 31

Odgovorni urednik i izdavačelj Stjepo Gjiivić. — U nakladi tiskare J. Krašević i drug. u Puli. — Glavni suradnik prof. Matko Manolić u Trstu.

Istarski sabor.

10. sjednica obdržavana u Kopru dne 21. septembra 1901.

Prisutni: predsjednik dr. M. Campitelli vladin zastupnik A. Fabiani, c. kr. savjetnik te 19 zastupnika.

Nakon konstituiranja zakonitog broja zastupnika, predsjednik na 9 sati 45 časa otvara sjednicu.

Tajnik Ventrella čita zapisnik zadnje sjednice, koji je i. odobren.

Presjednik u talijanskom prevodu čita izvaju zastupnika Spinčića, Jenka, Stangera, obiju Trinajstića, Kompareta i Mandića, kojom obrazlažu, da radi sprovođa biskupa Strka nemogu prisustvovati današnjoj sjednici.

Presjednik zaključuje izjavom, da je time dovoljno opravdana odsutnost spomenutih zastupnika. Priobćuje, da je dr. Laginja bolestan, a Doblavich odsutan radi važnih privatnih poslova.

Zatim se predje na dnevni red, ili bolje se dokonča dnevni red od jučerašnje sjednice od točke XI. do svršetka.

Čini se, po dogovoru većinom, presjednik preokreće točke dnevnog reda, kako su naznačene u dnevnom redu dana 20. septembra t. g. te tako dođu na presresivanje I. (točka XIX).

Pokriće primankanja.

Izvrjeće financijalnog odbora, glede pokriva deficita u proračunu nastalog usljed povišenja plaća učitelja.

Izvrještitelj Scampicchio čita izvješće te preporuča, dotične resolucije.

Zast. Kozulić (hrvatski): Usljed nepomisljivoga postupanja poštovane većine visokog sabora prigodom smrti i sprovođa blagopokojnoga presvietlog biskupa Andrije Strka, veći broj članova mapijne bi primljen ne prisustvovati da

našnjoj sjednici, da izkaže dužnu počast i odanost prama jednoga do zadnjeg časa bivšega člana ovog visokog sabora i srome biskupu. S toga rasloga došao sam sam k današnjoj sjednici, da označim kod nekih točaka mišljenje manjine.

Prosjedujući talijanski kaže, da manjina željna poboljšati žalostno stanje učitelja nakon što nebijahu prihvaćeni njeni predlozi, je glasovala u svoje doba za osnovu predloženu od većine. Time njoj je dužnost ne uzkratili sredstva, da se pokriju troškovi nastali usljed tog zakona. S prva jest ona glasovala za predloge većine, budući nije joj bilo luzno proučiti proračun te izvesti, bili se dalo bez obterećenje porezovnika smooi sredstva za pokriva tog neočekivanog potroška.

Premada vlada nije kazala razloge, zbog kojih nije pronašla shodnim potvrđiti 25% nameta. na neizravne poreze, ipak se čini, da se ti tako daju pogoditi.

Nameti na neizravne poreze su dopri do uzasne visine: na meso; većina občina ima namet od 150%, a Lošinj 400% tako, da ovo povišenje od 25% moglo bi biti kaplja, koja čini prekipiti punu čašu.

Ako pak pretresemo konačno račune prošlih godina, naći ćemo, da su dohodci svake godine proračunani, jako nisko a potrošci vrlo visoko, tako da kod zaključnih računa nastane mnogo više dohoda a potroška znatno manje. Donekle bi se dalo opravdati taj postupak, da se izbjegne pogibeli na jednom ostati bez novaca kod koje izvanredne nepreviđane prigode — ali takvo sistematično sastavljanje proračuna nemoze se odobriti nakon četrdesetogodišnjeg gospodarenja, jer mora se predmijavati, da se je u toliko razdoblje već na čistu o visini bilo potrebnog razhoda, bilo mogućeg prihoda.

Ovim načinom se je došlo do toga, da se je u vrijeme od trideset godina sakupilo preko 2 milijuna kruna, što sačinjavaju pokrajinsku zakladu, koji nisu plod steddije ili prihoda od kakvih in-

vesticija, nego vještine u odmerivanju nameta.

K tomu, ako se pribroji znatan ostatak školskih taksa, od kojih dobar dio bi se moralo utjerati kroz godine, iznos proračunan od 150.000 kruna za školske takse, od koji u istinu bi morao iznošiti 180.000 kruna po broju djece. fiktivno polazeće školu, ako se sve to uzme u obzir, vidi se, da će pokrajina, moći udovoljiti nastaloj većoj potrebi radi povišenja plaća učitelja.

S toga će govornik glasovati za drugu i treću od predloženih resolucija, a protiv prvoj.

Zast. Bubbba predlaže, da nakon što je vlada oprostila dobar dio duga od ezonera, neka, ju, se umoli, da oprost pokrajini preostalih još 80.000 kruna, koje bi se imale upotrebiti za pokriva ovih troškova, predlaže u tu svrhu sastavljenu resoluciju.

Zast. Scampicchio kaže, da ako su troškovi za potrebe pokrajine narasli, da to biva naravnim tečajem stvari, kao u drugih država ako se neće ostati u imini i barbarstvu, nego slijediti napredak, kako svako želi ovoj pokrajini. Čita brzojav ministarstva, koji čini ovisnu potvrdu zakona za povišenje učiteljskih plaća od osjeganja pokriva proizvičenog potroška te preporuča predložene zaključke. Prva resoluciju zast. Bubbba. Kod glasovanja su primljeni jednoglasno drugi i treći predlog i resolucija Bubbba, a protiv pravom predlogu glasuje član manjine.

Željeznička stanica kod Pirana.

Riešenje molbe piranske občine da pokrajina preduzme na se potrošak za proučavanje načina i načrta, da se približi gradu Piranu željezničke stanice.

Izvrještitelj dr. Venier čita izvješće, te predlaže u ime financijalnoga odbora, da se oprost piranskoj občini samo dva djela (kr. 3222.13) predojima; danog iz pokrajinske zaklade za izplaćenje 4833.18 kr. bastinikom pok. inžinira dra. Buzzi.

Zast. Bubbba u podnijeli govori zsgovora molbu občine Piran.

Presjednik Campitelli prisjednik Gambini pobijaju razne nazore Bubbine; izvjestitelj Venier pristaje na predloženi predlog, koji bi primljen.

Škola za radnike.

Zatim bi podnesen i pročitan prešni predlog zastupnika Rizzi-a — da se čim prije osnuje u gradu Puli jedna škola za radnike talijanskim nastavnim jezikom.

Prešnost bi primljena velikom većinom, tako i predlog.

Zemaljski kreditni zavod.

Priobćenje ministarskog odpsa 15.9. 1901. hr. 29.863, i predlog pokr. odbora, glede zakonskog predloga primljenog u trećem čitanju u saborskoj sjednici dne 11. augusta 1900., tičenog se preinaka nekih ustanova zemaljskog kreditnog zavoda.

Izvrještitelj Rizzi izričava se, da mu nije bilo moguće sastaviti pismeno izvješće, jer da je tek kasno u večer primio dan prije izvješće pokrajinskog odbora, te moli, da mu se dozvoli ustmeno izvestiti. Prima se.

Buduć da nije 24 sata prije razaslan dnevni red, predlaže neka se glasuje prešnost predloga, jer inače nebi smio izvestiti. Bude primljeno.

Sve predložene preinake budu pročitan e i glasovane, isto tako prešan predlog trećeg čitanja, — ove zakonske osnove.

Proti svećenstvu.

Predlog zast. Depangher-a, da vlada izdane energične naredbe a da članovi scoskog; klera ne upotrebljuju svoje privilegirano stanje za političke agitacije.

Zast. Depangher obrazlaže svoj predlog običnimi frazami, bacajući svu krivnju radi agitacijah na hrvatsko-slovensko svećenstvo.

Glasuje sama većina.

PODLISTAK

Svečanost u Zametu

(občina Kastav).

Naknadno primili smo još slijedeće o toj važnoj svečanosti.

Od kolikog su zamahaja narodna društva u puku, nije valjda od potrebe, da se tek dokazuje. Ponajpacc u našoj Istri takva društva od neprocjenjene su koristi, osobito onaj, gdje neprijatelj vrieba, kake bi naš puk smutio ili zaveo. Narodnim društvima drži se narod na okupu, u njima se puk osvješćuje, bodri i hrabri za sve, što je liepo i na korist njemu i domovini. Narodna naša društva, tvrdi su bedem, kojim je naš puk obkolojen, da mu neprijatelj nemoze do živoga. Jedno od takovih društava bez dvojbe je i Sloga u Zametu. Tko pozna ta moćne okolnost, znae sama dobro, kakvim napastima izložen je onaj naš dohri puk. S jedne strane obći većinom sa Riekom, za koju hoćaš nečas, moramo

reći, da je za nas u velikoj pogibeli. U timosnijih tvornicah, u kojih Zamećani većinom su zaposleni, vlada uz male iznimke talijanski duh, a uz to podjarivani tudjin i domaćim izrodima protiv svega, što je hrvatsko, koje čudo kad bi onaj dobroćudan narod hrvatskoj stvari okrenuo — ledja. Nego u zadnje doba ipak opaža se dobarno zanimanje i uzhićenje za našu stvar. Tko je pred, recimo, dvie tri godine zalazio u tamošnje krčme, nije gotovo čuo nego talijansko pjevanje; da pacc čeće se dogodilo, da su čak domaći medju sobom govorili — talijanski.

Bože dušaj, da mi ovim mislimo prekoravati tamošnji naš puk! Mi samo iziđemo nepobitnu činjenicu. Danas je, kako što rekosmo u nekoliko krenulo na bolje, poimence pak u koliko se tiče pjevanja. Dan današnji u tamošnjih krčmah dočim se liepo, skladno, hrvatsko pjevanje, dočim, sve više, izježava talijansko dječnje. U tomu ide, prva zasuga vriednu „Slogu“. Nego, čini se, da svega toga nekoji naši rodoljubi, navuđaju, jer se riedko ili nikad ne sjete onog vrlod druž-

va, dapače ni onda, kad im se pruža zgodna prilika. Ono društvo, ne stoji baš svrstoj, pak ako bude moralo, radi nehaja bolje naše klase, da propada, sjegurni smo, da će se odnosaji u tamošnjem puku svrnuti na onu stazu, gdje su se nalazili prije osnovanja „Sloga“, pak onda, volju, će napried, dok ne bude sve palo u naručaj tudjincu. Onda ne će pomagati kukanje, ni uzdisanje. Po željezu valja tući dok je vruće.

Na ove misli navelo nas je razotaranje, koje smo doživili kod zadnje veslice „Sloga“, jer smo imali prilike, da nješto bolje izviritimo u samu stvar. — Odzvi, osobite naše, istarske, inteligencije, nije bio opak, kakav se je želilo, pak i Rieka mogla se, je bolje izaknuti. Nego, dosta, o tom. Ovoliko smatrali smo shodnim, da ovom prigodom spomenemo, a bez zamjere. Kako je bilo jur javljeno, obdržavalo je pjevacko i tamburacko društvo „Sloga“ u Zametu dne 22. pr. mj. zabavu prigodom otvorenja svega doma. Narod, se zgrnulo, kako neki vele do 2000 duša.

Bili su to većinom čestiti naši radnici sa svojim obiteljima. Prisustvovala su takodjer pjevacka društva „Istarska vila“ iz Kastva, „Lavor“ iz Opatije, te „Primorski Hrvat“ sa Trsatgrada. Pak onda bilo je gostova iz Kastavčine, Voloskoga, Opatije, Rieke, Susaka, Trsata, itd. Prostrani vrt u krčmi g. Funderle, gdje se je obdržavao koncert bio je krasno uređen, da nas je upravo iznenadilo. I kad ne bi bila udarila kiša, sjegurni smo, da bi bili par ura sproveli u najliepjoj zabavi. Nu ipak izvelo se u vrtu sve točke programa. Pozdravni govor mladoga pravak g. Karlovca, bio je najliepše primljen, jer zgodno izmišljen e izrečen, zanosom mladepackog srca, nije mogao a da se najugodnije nedojmi slušateljstva.

Svaka čast takodjer pojednim pjevackim društvima na njihovom pjevanju, ponajpacc pak na skupno odpevanju pjesmi „Prednja Beza“, jer je bio obći glas, da su si ta društva ozvijelala licu. — (Konec, slijedi.)

Predlog političkog odbora da se povrati pokrajinskom odboru obadvis...

Izvestitelj dr. Ghera. Primi-ljeno.

Podpore.

Izvestitelj dr. Rizzi financi-jalnog od-bora, koji u ime odbora predlaže, da se podijeli M. Gherašini, računarskom ravnatelju u mirovini, za god. 1902., 1903. i 1904. podpora od 300 kr. za nauku njegovog sina Guida.

Izvestitelj financi-jalnog odbora Vi-dulich čita izvješće, kojim se preporuča predlog. Jednoglasno primljeno bez raz-prave.

Izvrješće financi-jalnog odbora, kojim se preporuča dotični predlog, da se dozvoli Lauri Gandusio za trojčje 1901., 1902. i 1903. milostinju od godišnjih 100 kr.

Izvestitelj dr. Castantini čita izvješće kojim predlaže velikom većinom.

Godišnje školsko izvješće.

Izvrješće školskog odbora na godišnje izvješće pokr. školskog odbora o stanju pučke školske obuke u Istri za školsku godinu 1899./1900.

Izvestitelj dr. Benati čita izvješće kojim preporuča predložene resolucije.

U svojem izvješću priznaje, da nje-kojim zahtjevom bijaše udovoljeno, a po tom da se opaža napredak u školah; ali da se je otvorenjem hrvatske gimnazije u Pazinu nanela velika krivica pokrajini, i napada na inspektora Klodića.

Prisjed. Tomassi napada Klo-dića i vladu glede učiteljska u Kopru, čiji slavenski djaci da prouzrokuju nemir među onim pučanstvom.

Hvali namjestnika Gotssa, čigovom taktu i uvidjivosti mora se zahvaliti, da se je udovoljilo njihovim zahtjevom. Osvr-nu se na govor zast. Stangera, koji kaže, da nije imao ovaj pravo tužiti se, što je zemaljski odbor izabrao u pokra-jinsko školsko vijeće dr. Bennati-a, koji da se je pokazao dorasim nametnutoj nu zadaci svojom učenošću i svojom marljivošću. Ali zato da vlada, koja uvijek brani i zagovara Hrvate i Slovence, da je odmah imenovala u pokrajinsko školsko vijeće jednoga Hrvata mons. Zamić-a, koji ondje čo sele nije ništa drugo radio, nego zagovarao interese slavenskog pučanstva. — Moli zastupnika Kozulića, da to priobči svomu kolegi Stangeru.

Zast. Kozulić ustaje i kaže, da on nije za danas u stanju temeljito, kako bi se moglo, i kako bi on htio pobiti izvješće školskog odbora, jer da su tu zadacu bili preuzeli dva njegova druga, koji su s poznatih razloga bili prisiljeni izostati od današnje sjednice. Što se tiče prigovora dr. Stangeru, koji da se je potužio što bijaše od strane zemaljskog odbora u pokr. školsko vijeće izaslan dr. Bennati, da tu post. gosp. Tomassi izvrše riječi dr. Stangera. Ni dr. Stanger, ni ikoji drugi član manjine se je ikada usudio izreći nepovoljan sud glede osobnih svoj-stva koga člana većine, a napose proti dr. Bennati-u, nego dr. Stanger se

je potužio, i s punim pravom, što između triju svojih ođalnika zemaljski odbor nije izabrao niti jednog člana, koji bi pripadao narodnosti od dvie trećine pučanstva Istre, t. j. slavenskoj narodnosti.

Kad je vlada izabrala u pokr. školsko vijeće mons. Zamića, ona nije tim činom ni najmanje smanjila krivicu, koju su Hrvati i Slovence time, da u pokrajinsko vijeće među 10 članova neizabralo jednog zastupnika, niti je imala to za osnu, već je vlada izabrala tog učasnog svećenika, čestitog i umjerenog muža za predlog crkvenih oblasti, koje su htjele imati u tom vijeću tog člana. Tvrdnja pako više puta izustena, da vlada tetosi i ide na ruku Slavenom, bila je toliko puta pobita, da se neće upuštati u navedenje novih činjenica, koje bi haš dokazale protivno od onoga, što amielo tvrde gospoda od većine.

Da će pako glasovati proti svim predlogom školskog odbora, to se samo po sebi razumije, kad neodobrava: celi postupak poštovane većine.

Zast. Constantini predlaže, da se prenese učiteljske (pripravničke) i drugi koji grad, a da ga se ne osnuje u Pazinu, koji da je talijanski grad.

Zast. Bennati prisvaja Castantini-jevu preporuku.

Kod glasovanja budu prihvaćeni od većine svi predlozi školskog odbora, a članovi manjine glasovaše proti.

Tehnički pristav.

Izvrješće financi-jalnog odbora glede sistemiziranja jednog mjesta tehničkog pristava kod zemaljskog graditeljskog odjela.

Izvestitelj dr. Scampichio čita izvješće te bez razprave bijahu primljeni dotični predlogi.

Porezni zaostaci.

Predlog dr. Ventrella da se brišu hipoteke izplaćenih poreznih zaostataka.

Dr. Glezor i Depangher zah-tjevaju, da se odmah dade brisati čim se izplati porezni dug.

Primljeno jednoglasno.

Interpelacije.

Tajnik Varenton pročita 4 interpe-lacije podnesene od zast. Mandića u jučerašnjoj sjednici, i jednu od zast. dr. Dinka Trinajstića. (Priobčiti ćemo je posebice. Op. ured.)

Zaključni govor.

Izcrpiv na taj način dnevni red, predsjednik čita svoj zaključni govor te pozivlje zastupnike da uzliknu trokratni: „Živio“ Njeg. Velik. — čemu se zastupnici odazivlju.

Zast. Bubba u ime većine zahva-ljuje predsjedniku na njegovom ravnanju, te nabrajajuć najvažnije zaključke, stvorene u saboru, izdite naporni i plodni rad radora naglasujuć, kako su proveli to njegovi drugovi u zprkos pasivitetu zastupnika lijeve strane kuće. (Imao je reći desne, jer se strane diele na desno i lijevo obzirom na položaj predsjednika.)

Zast. Kozulić odvratiti na to: Ne-umjestno mu se čini, da se pri rastanku iznašaju kakve takve tegobe i rekrimina-cije.

Čudi se takovom postupku poštovane većine. Ali izrazan, da će na opasku ili prigovor dobačen manjini od gosp. zast. Bubbe glede pasivnog njezinog držanja reći, da je takvo ponašanje bilo prouzro-čeno dapače nametnuto manjini sa strane gosp. od većine, kako je to i obrazložio u prijašnjih sjednicah gosp. dr. Stanger. Da ne dulji on će navesti dvie nepobitne činjenice, koje su dostatne, da dokažu kakvu susedljivost je post. većina pokazala prema manjini, i kako je ovu prisilila na pasivitet proti njezinoj volji i premda je ona u više navratka pokazala volju i spremnost, da sudjeluje u saboru na probit pokrajine.

A te činjenice jesu: prva početkom saborakog zasjedanja odmah pri otvorenju sabora svojevoljno umisljena triju zastup-ničkih mandata manjini, i ikakvog pravog temelja; a druga desetogod izključenje zastupnika manjine iz sabora i svojevoljne komitee kad svakog zasjedanja kroz celu ovu legislativnu šestgodišnju periodu. Ova u zadnji hip dobačena opaska sa strane govornika većine dokazuje, kakova čustva poštovane većine goji prema većini pučanstva naše pokrajine i njenih zastup-nika. Zato najodreklivije odbija opasku ili prigovor gosp. predgovornika; jer neosno-van, neopravdan i bez svakog temelja. Zatim bi pročitan zapisnik tajnika Varentona zaključne sjednice i u ime Njeg. Veličanstva, predsjednik proglasi, da je zaključen sabor.

Sjednica je trajala do 2 sata popodne.

Gospodi predplatnicima „Naše Sloge“ i hrvatsko-slovenskim rodoljubima na uvaženje!

Mnogim predplatnicima iztekla je jur doba za uplatu koncem prvoga, odnosno drugoga i trećega četvrgodišta, dočim je bezbroj onih, koji duguju predplatu za prošlu i više prijašnjih godina. Sve smo opominjali, koliko putem listića priklop-ljenih „Našoj Slugi“, toliko posebnim pi-sanim opomenama.

Sve opomene bijahu uzalud i poslie-dica toga bje, da smo morali ustaviti list za jedno 300 predplatnika, onim naime, koji dugovahu do konca godine 1900. Sada bi bili prisiljeni učiniti isto i onim, koji nam za tekuću godinu još ne pla-tiše, a tih je vrlo mnogo.

Prije nego li se na to odlučimo, kn-samo još jednoč da progovorimo sre-nu naših rodoljuba i podsjetimo ih ujedno na njihovu dužnost.

„Naša Sluga“, brani pravicu d o života hrvatskoga i slovenskoga naroda na ovoj izloženji i od ohologa protivnika poplavljenoj najskrajnjoj zapadnoj točki naše domovine, nema podpore i pomoći od nikoga, nego žive samo od predplate čitatelja i ono malo oglasa što ima. Ako predplatnici točno ne plaćaju, ako da-pače primaju list godine i godine pa i ostanu gluhbi na sve opomene, onda može svatko lahko razumjeti, kako je teško listu izlaziti i vršiti onaj zadatak, za koji je utemeljen.

Naši narodni neprijatelji, a na čelu im zemaljski kapetan, doprli su dotle da su našli prodano stvorenje, da piše za njih otrovnu novinu u hrvatskom jeziku, koju onda talijanski občinski uredi i njihovi pouzdanici razpačavaju na stotine bez-platno međ narod. Mi pak imamo utjehu i moralnu podporu tu, da odlične ličnosti, mnogo svećenika, zastupnika, listnika, odvjetnika, profesora, osobito u Banovini, koji su godine i godine primali list, neće da ga plate ni na liepe ni na ružne. To nam je pomoć za uspješno odbijati protivničke navale!

Da nas nije sram radi nas a ne radi n jih objelodanili bismo dična imena „rodoljuba“, koji nam duguju po 50, 100 i 150 kruna, ali volimo pustiti, pa apeli-rati na poštivost prvih rodoljuba u nas u Istri, pa onda širom ciele Hrvatske, da nas podpomožu točnomi predbrojkom, da u borbi ne smalčkiamo uprav sada, kada su časi najobiljniji.

Razbojnička provala Talijanaša u sve-tojeronimski zavod u Rimu elektrizirala je ciele hrvatski narod i okupila ga na obranu hrvatskoga imena. U Istri se sinja sirotina dan na dan bori proti drzovitijim zulomčarima, koji imaju u ruci vlast, bo-gatstvo i sva čna sredstva, koja olahko-čuju pobjedu, a koji očito, uprav bezob-

razno i bezdušno rade, da sataru i iztriehe naš narod u ovoj pokrajini.

Do rodoljuba je širom hrvatske do-movine da nam pruže pomoćnicu ruku, da se ohrabimo. Od bratakih srdaca očekujemo potpore putem točne predplate i bodrenja u težkoj borbi, proti premoćnomu dusmaninu!

Današnji broj poslali smo i nekotjim inačujnim bivsim predplatnikom, kojim smo list jur ustavili, moleći jih, neka uruče gornji naš poziv.

DOPISI.

Iz Voloskog koncem septembra (R a z n o). Prošlih dana konstituiralo se je konačno društvo „Sokol“, izabrao upra-vno vijeće od 10 lica, sa 3 zamjenika i revizijski odbor od 2 lica. Upravno vijeće pako izabralo je starostom g. Frana Simičića, odvjetničkog pergovđu, a za podstarostu g. Julija Mirana, učitelja, družbine škole u Opatiji.

Članovi izvršujuć plaćaju 1 krunu na mjesec, a članovi utemeljitelji 10 kruna u jedan ili više obroka.

Veseljem izličeimo, da se je već do sada upisao u „Sokol“ liep broj čla-nova iz Voloskog, Opatije i bližnje Kastav-štine, te da je time, ako bude samo volje i rada, druztvu osiguran obstanak.

Tako je eto niknulo u Voloskom novo društvo uz pjevačko-tamburaško društvo „Lovor“ u Opatiji; koje se je napose od zadnje doba znalo u više prigoda po-kazati na vrhuncu svoje rodoljubne za-dace, te imade nade, da će mu i pobratim „Sokol“ znati koracati uz bok.

Nu pošto se je u „Sokol“ upisao osim Volosčaka također liep broj Opatij-jaca, želimo da bi se i u pogledu „Lo-vora“ pokazali Slovinci solidarni sa Opatijcima, t. j. da bi se ono dobrih gla-sova, što se nalazi u Voloskom upisalo u „Lovor“, da se jednom za uvjek na tom polju pokaže sloga i odstrani onô nesporazumljenje, koje je od neko doba zavladalo među nama i Opatijcima. Takva sloga doprinieti će mnogo do ugleda Hr-vata napose u Opatiji, koju su izgudjinci već odavna proglasili za svu izgubljenom.

Ali ne samo ugled Hrvata bili će podignut, već će se time učvrstiti i naš zajednički rad oko procvata naše obćine, na koju naši neprijatelji odavna vrebaju košto i kod raznih izbora bilo občinskih, zemaljskih ili za carevinsko vijeće.

Preporučujuć ovo novo društvo svim tamošnjim rodoljubima, želimo mu naj-liepsi uspjeh u rodoljubnom radu!

Kako Vam već, gosp. uredniče, pred nekoliko vremena javih, upisalo se je u ovdasnju hrvatsku pučku školu družbe sv. Cirila i Metoda preko svakog očeki-vanja velik broj djece, sve dakako na štetu nepotrebne talijanske škole. Premda su Talijani sve sile napeli, da osujete hrvatsku školu, ipak im nije to pošlo za rukom, te se imago zahvaliti svjestim Volosčakom, da su pomrali račune Tal-janaša. Tu je bilo šaranja i agitiranja proti hrvatskoj školi, da se Bog smiluje! Pa ipak sve to nije ništa pomoglo, Hr-vatskoj školi u Voloskom osiguran je napredak i budućnost, a talijanska škola ići će, ako Bog da, naskoro „a picco“.

Moj predzadnji dopis, u kojem iz-taknuh, da nekotji naši pravnici ne vrše u narodnom pogledu, zagovarajuć i branec hrvatske stranke pred sudom, svoje duž-nosti, nije imala željenog uspjeha. Imamo opet pri ruci par slučajeva, gdje hrvat-ska odvjetnička pisarna za hrvatsku stranku, koja njoj izdaje hrvatsku puč-nomoć, čini talijanski u tužbu. Nevjerojatno, ali istinito! Ja nemam ništa proti tomu, da se za njemačke stranke svi poslovi obavljaju u njemštini, a za Talijane u talijanštini, ali to je već

medjutim ne da tajiti, da se katolicki Slaveni, koji potječu iz krajeva, kojim pripada pravo na zavod sv. Jeronima, i u službenih statistikah označuju obćenito kao Hrvati, smatralo se i u papirskom pišmu, u ovoj manje važnoj točki, za shodno, držati se službenog naziva i reći, da je kolegij sv. Jeronima „pro gente Croatica“, a da se nitko, komu pripada pravo na zavod, ne sili, da se prizna kao Hrvat, Talijan ili Srbin.

O držanja vojnika pojedinih europskih država u Kini. Sada, pošto su se počeli vraćati iz Kine u Europu vojnici pojedinih država ili naroda, koji su uzpostavili mir i red u dalekom izluku, pišu novine i o tom kako su se tamo viđali vojnici pojedinih naroda. Ovih dana prošli su kroz Trst njemački vojnici, koji su tamo doplovili sa loydovim parobrodom „Nadvojvoda Fran Ferdinand“. Došav u dotičaj s našimi vojnicima i s drugimi osobama, razgovarali su i o tom, kako su se u Kini ponijeli vojnici pojedinih naroda. Evo sad jednog starijeg podčasnika, što ga je izrekao u gostionu u društvu više osoba, vojnika i civilista.

Između europskih vojnika igrali su u Kini najvažniju ulogu Englezi. Kadgod smo došli do okršaja sa Kinzi, uvijek bijahu Englezi najzadnji. Ta činjenica bijaše obćenito poznata i radi toga podrugivali su se vojnici ostalih naroda Englezom.

Što se tiče prijateljskog obćenja, to smo se mi Nijemci družili najradije sa Austrijcima i sa Francuzi. Često smo se našli na bojnom polju zajedno kao vierni drugovi. Između nas nebijase nikada prepričaka a tim manje izgređa, dočim smo često dolazili u sukob sa Englezima, koji su više puta dobili i od nas batina.

Glede hrabrosti, odvažnosti i uztrajnosti zaslužili su lovor-vienac Rusi. Čudili smo se više puta, gledajući ruske vojnike kod navale ili kod gradnje mostova i puteva, gdje stupaju napried kao da idu na pir, ili gdje rade pod kišom granata i pušanih taneta mirno, hladno al odvažno, kao da su kod kuće kod kakve poljske radnje.

Ova pohvala njemačkog vojnika služi na veliku čast ruskim četam.

Pohvalno valja da priznamo, da nije taj njemački podčastnik nigdje izlicao djelovanje njemačkih četa, premda je poznato, da su se junački poneli.

O držanju u obće europskih vojnika podaje jedan francuzki častnik sljedeće vesti: Amerikanci su bili bez ikakova reda i učinili su utisak, da su posve desorganizirani. Vidio si amerikanskog vojnika, kako je dapače sa svojom vojničkom odorom trgovao. Talijani su bili posve zapušteni, zlo hranjeni i zlo odjeveni. Držanje Austrijanaca bilo je dobro, ali ih je bilo tako malo, da si ih jedva vidio. Rusi su bili dobro uredjeni, te su bili uvijek sami za sebe i nisu obćili s drugim narodnostima. Englezi su bili dobro obćbljeni, ukročeni — kao uvijek, a indijske su čete bile u lošem stanju. Nijemci su bili veoma, dobro organizirani; izvrstno uredjeni, te su bili u opreci prema svim drugim narodima; izvanredno su bili korektni i spremni za pomoć; gdje je trebalo što raditi, našli su ih vojnici sa udivljenjem gledali, te si mogao vidjeti u slobočno vrijeme često, kako idu i Francezi s Niemcima. izpod ruke. Francezi su bili dobro organizovani, ali nisu imali takove discipline kao Niemci, up ipak su pružili izvrstan utisak. Što se pak tiče Japanaca — oni su si dali mnogo truda, ali imi je ipak mnogočesa nedostajalo.

Turski diplomat ide u samostan. Splitsko „Jedinstvo“ pripovjeda da boravi ondje g. Antun Peršić prvi tajnik turskog poslanništva na Cetinju. Ovaj mladi turski poslanik odlučio je poslije majčine smrti da stupi u samostan franjevački. Zabacio je sjajnu budućnost, veliku čast i povjerenje što ga je uživao u Carigradu i pra-

okičena (sa pet odlikovanja). Okropljen ideali svete vjere, sve je zaboravio, te je odlučio, da postane franjevac. Ide u samostan Višovac, gdje će obaviti novicijat a peći ga O. Račić, tajnik nadbiskupskog presv. g. Milinovića. Kao franjevac blići će g. Franjo Peršić dodjeljen barokni nadbiskupiji.

Arbanaski jezik na učiteljskim i Arbanasim. Citamo u talijanskim listovima, da je nenadano uveden u muško učiteljske u Arbanasim kod Zadra arbanaski jezik kao obvezatan predmet, i da je tamo došao kao učitelj toga jezika jedan bratar iz Albanije.

Društvene.

Na uspomeni smrti blagopočinog biskupa Sterka dariva rodoljubni g. Niko Mardešić u Puli K 5 za dogradnju škole družbe sv. Cirila i Metoda i K 2 za Djačko pripomoćno društvo u Pazinu. Zivio!

Književne:

Ob uljudnom i pristojnom ponašanju. Pod ovim naslovom izašla je u nakladi naše tiskare jur' ograšena poučna knjžica, koju je sastavio gospodin Vinko Rubeka i priobćio u „Izvjestajih-pučkih škola u području občine. Kastav“. Uslijed toga, što je stavak razpravice preliksan iz istoga izvještaja u posebnu knjžicu, moguće je tu razpravicu, koja obširje 28 stranica u omni, prodati po 5 nc. (10 h) komad. Onaj, ko naručit barem 20 kom. dobije jih franko poštom. Tko želi pojedine komade, neka pošalje 18 h u poštanskim markah (8 h jesu za odpreknu) imućniji rodoljubi, osobito svećenici, učitelji, učinili bi dobro djelo, kada bi žrtvovali n. pr. 2 krune za 20 kom. te knjžicu razdijeliti puku u pouku! — Ovdje naglasujemo, da na naš poziv u tom pogledu u „Našoj Slogi“ — nije se nitko oglašio. Zar će se isto i sada dogoditi? Nadamo se, da neće!

Izpravak *

Na članak „agitacija talijanskog djaka“, Naše Sloge od dne 20. septembra, molio me g. Šestan, da mu u prevodu pošaljem aličedi izpravak na njegovu dakako odgovornost kojeg izvolite gosp. uredniče primiti. Ni N.

Nije istina, da sam ja pošao svoje volje seljaku Viškovcu u svrhu, da ga odvratim od toga, da pošalje svoje diete u hrvatsku gimnaziju, i dotičnoga našao pred vratima od kuće te zapodjenu s njima govor naveden u „Našoj Slogi“ — već je istina, da sam slučajno pošao na setnju van grada te susreo seljaka Viškovčića, — koji me zapitao: Jeste li vi Šestan? Jest! Čuo sam, da kanite u svecenike, našto mu ja odgovorim pozitivno. Seljak pako zametne govor i reče: I ja imam sina, koga mislim poslat na nuke, sa željom da bude jednom svećenikom. Ja ga upitam, gdje vam do sada sin učio? Seljak mi odgovori, da ga pripravišao oko 2 mjeseca vel. g. Hrđy, a sada da ga učni neki dječak. Nato mu ja: Ali to nije dostatna priprava za gimnaziju — vi ga možete poslat jedno par godina u školu u Labin, a onda ćete ga moć poslat u talijansku gimnaziju u Pazin — te ako ste siromah dobit ćete stalno podporu od zemaljskog odbora; ili se možete posavjetovat sa veleč. g. dekanom u Labinu — pa će vam ga on preporučiti.

Po zakonu nebijmo bili dužni, da priobćimo gornji „Izpravak“, jer neodgovara ni formom ni sadržajem „Izpravku“ kako ga ustanove zakona o tisku propisuju. Priobćujemo ga dakle jedino s toga razloga, što nećemo, da se ikomu u našem listu krivda nanese i da daćemo priznati našemu dopisniku, da nam stvar razjasni. Op. ured.

za konvikt u Kopru. To su bile moje riječi. Upravljeno seljaku Viškovcu — sve drugo u navedenom dopisu posvema izmišljeno i napisano s nakanom, da me se omrazi kod budućih mojih poslavara. Vittore Šestan.

Restauracija SEPUKA - PAZIN

sa sobami za prespavanje preporuča se p. n. obćinstvu i putnikom za mnogobrojan posjet, obćavajuć uvijek najtočniju posluguz odobru domaću kuhinju te razna zdrava i krepka vina. Dobiju se također desertna vina, likeri i slastice.

Prvo slovensko skladište pokucstva

Antona Černigoj Trst

Via di Piazza vecchia 1, u kući Maruzzi, potražnica: stolarske Zadrage i Gorici.

Skladišta u Solkanu - Trstu.

Tvornica sa strojevnim obratom

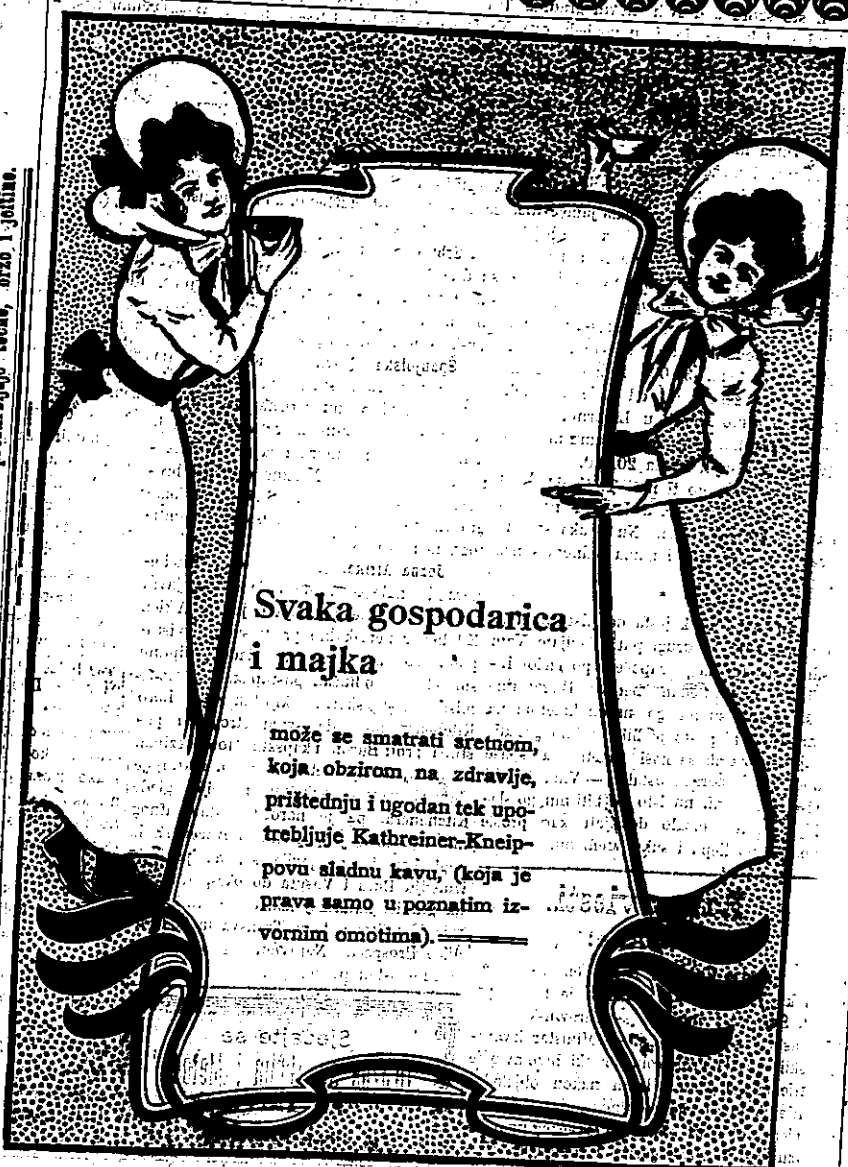
Svaka je konkurencija nemoguća jer je pokucstvo iz prve ruka

Knjigotiskara i knjigoveznica

J. Krimpotić i drug. u Puli

prima sve u knjigotiskarsko-knjigovačku struku spadajuće radnje, koje izvršuje brzo i ukusno. — Zaliha svih tiskanica za štampu i obćinske uređe, kao također pišućeg papira. — Preporuča se toplo rodoljubom u Istri i u drugih pokrajinah. Sve izkaniće za štovanje i zalagovna škrivca, a obće preskrhivje teče, brzo i jeftino.

Svaka gospodarica i majka

može se smatrati sretnom, koja: obzirom na zdravlje, prištednju i ugodan tek upotrebljuje Kathreiner-Kneipovu hladnu kavu, (koja je prava samo u poznatim izvornim omotima).